

Geheugenstrategieën

Blog 4 over het Erasmus+ KA2-project "How to learn a language?" (H2L2) – februari 2024

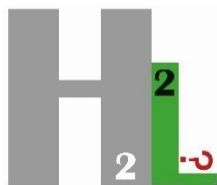
"Mijn hoofd doet het niet!" – dit horen docenten van volwassen alfacursisten maar al te vaak. Cursisten verklaren op die manier waarom ze moeite hebben om woorden in de tweede taal te onthouden. Ze geven zichzelf vaak de schuld en twijfel aan het eigen kunnen kan leiden tot een negatieve spiraal van gedachten. Die werpt - nog los van het persoonlijke welzijn - een extra hindernis op in het leerproces. In het kader van een Erasmus+ project onderzoeken we daarom hoe we volwassen migranten in alfabetiseringstrajecten kunnen ondersteunen bij het versterken van hun geheugenstrategieën en hoe hun autonomie in het leerproces bevorderd kan worden. Als dat lukt, dan draagt dat bij aan hun emancipatieproces.

How to Learn a Language?

In het project "How to learn a language?" (H2L2) krijgen ervaren aanbieders van volwasseneneducatie en inburgering de kans om zich intensief bezig te houden met de implementatie van *leren leren* in pilots met alfaleerders. De partnerorganisaties in het project werken met leerders die op meerdere manieren belemmeringen ervaren: op basis van onderwijsachterstand, afkomst, moedertaal, (ontbrekende) verblijfsvergunning, religie en/of leerproblematiek. In tien weken durende pilotcursussen ontwikkelen en evalueren cursisten en docenten samen leerstrategieën. Denk aan geheugenstrategieën, over jezelf vertellen als basis voor zelfvertrouwen, gebruik maken van authentieke lees- en luisterteksten uit het dagelijks leven, portfolio strategieën (en de inzet van digitale leermiddelen (zoals het gebruik van Google Lens en andere handige tools).

Geheugenstrategieën

In de eerste pilotcursus, uitgevoerd door Oriënt Express in Wenen, bespraken we uitgebreid met de cursisten wat het geheugen beïnvloedt; zorgen over de financiële gezinssituatie, de status als vluchteling in Oostenrijk of de preciaire situatie van achtergebleven familieleden in oorlogsgebieden belasten het dagelijks leven. Het bespreken van deze mechanismen is een vorm van psycho-educatie. Daarin konden we duidelijk maken dat het in principe een zinvolle strategie is van het lichaam en de hersenen, om zich in gevaarlijke situaties te beperken tot het hoogstnoodzakelijke voor overleving. Vanuit dat inzicht konden we werken aan elementen die het leren ondersteunen en die je kunt gebruiken in een als veilig ervaren leeromgeving. In een volgende stap bekeken we samen hoe de cursisten buiten de lessen een setting konden creëren waarin zij (in kleine taken en op regelmatige basis) kunnen leren en herhalen. Na wat denkwerk zetten we de gangbare en bewezen effectieve methode van woordkaarten in. De cursisten vulden zelf de kaarten in. Hiervoor maakten ze foto's van interessante dingen in hun huishouden, die ze opstuurden in de WhatsApp-groep die we voor deze cursus hadden aangemaakt. De docent bereidde de woordkaarten voor en tijdens de les maakten we ze samen met de cursisten af. Naast de woordkaarten zetten we gedurende de pilotcursus ook andere werkvormen in, zoals ontspanningsoefeningen (die werden gekoppeld aan woordenschatoefeningen), het "audiovisuele woordenboek" (video's die na elke les werden gemaakt en verzonden, waarin de woordkaarten met beeld werden getoond en het bijbehorende woord in de tweede taal – in de Oostenrijkse pilot dus het Duits - werd gesproken) of de "sensorische bibliotheek" (hiervoor brachten cursisten voorwerpen mee, over een door hen gekozen onderwerp).

Onze observatie was dat de deelnemers er veel profijt van hadden dat zij bij de lesinvulling betrokken werden en vertrouwd raakten met strategieën die het geheugen versterken. Vooral de herhaling van bepaalde geselecteerde werkvormen bleek van waarde en na verloop van tijd maakten de cursisten zich de werkvormen eigen, waardoor ze die zelfstandig konden gebruiken. Daarbij hielp het wel dat de pilotcursus werd gegeven door een trainer die ook de moedertalen van de deelnemers (Farsi en Arabisch) beheerste. Dat voegt in de gesprekken over leren natuurlijk nog een extra waarde toe.

Partnerschap

H2L2 is een *strategisch partnerschap* in het kader van Erasmus+ KA2 (volwasseneneducatie), waaraan de volgende organisaties deelnemen: Second Chance School of Mytilene (Griekenland), Orient Express: Beratungs- Bildungs- und Kulturinitiative für Frauen (Oostenrijk), C.P.I.A. Sede di Ancona en Università Degli Studi Di Macerata (Italië), TopTaal NT2 Experts, Kaatje Dalderop en ITTA UvA (Nederland).